

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judcători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Feizrahmanov Andrian Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 04.09.2018 – 15.11.2018;
2. Instanța de apel : 26.12.2018 – 29.01.2019;
3. Instanța de recurs ordinar : 29.03.2019 – 11.06.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 15 noiembrie 2018, Feizrahmanov Andrian, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute art. 217 alin.(4), lit. b) Cod penal și i s-a stabilit în baza acestei norme, prin aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, 3 (trei) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația substanțelor narcotice, inclusiv domeniul farmaceutic pe un termen de 3 (trei) ani.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare, aplicate lui Feizrahmanov Andrian, s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Feizrahmanov Andrian, acționând cu scop de consum, a procurat prin intermediul unui sistem electronic, contra sumei de 300 lei, un pachet din hârtie, cu o cantitate de substanță stupefiantă, pe care a păstrat-o asupra sa, când la data de 28 iunie 2018, în jurul orei 23:30 min., pe bd. Decebal 59 mun. Chișinău acesta a fost depistat de către colaboratorii BRO a DP mun. Chișinău, fiind suspect în consum și păstrare de droguri, escortat ulterior în incinta Inspectoratului de Poliție s. Botanica pe adresa mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă 9/3, unde a predat un pachet din hârtie cu substanță vegetală de culoare gălbuie, care apoi, a fost ridicată și supusă expertizei.

Conform raportului de expertiză nr.34/12/1-R-3038 din 09.07.2018, substanța vegetală de culoare gălbuie prezentată într-un pachet din hârtie ridicată de la Feizrahmanov Andrian conține cannabinoid sintetic 5-fluoro ADB cu masa de 0,381 g, care constituie analog al substanței AKB-48 N-(5-fluoropentyl), inclusă în Tabelul 1, Lista 2 aprobate prin HG 1088 din 05.10.2004.

Conform listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului 79 din 23.01.2006 (poziția 153) cantitățile substanței nominalizate constituie proporții deosebit de mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul Railean Ludmila, prin care a solicitat casarea sentinței în partea respingerii cererii de încasare a cheltuielilor judiciare legate de efectuarea constatării tehnico-științifice, rejudecarea cauzei penale conform ordinii stabilite pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a încasa cheltuielile din contul lui Feizrahmanov Andrian în beneficiul statului, legate de efectuarea constatării tehnico-științifice în sumă de 1680 lei.

În motivare acuzarea a indicat că, urmare a acțiunilor lui Feizrahmanov Andrian, a fost necesară implicarea unui mecanism întreg compus din organul de urmărire penală, procuror, care au fost nevoiți să efectueze acțiuni de urmărire penală pentru a investiga faptele acestuia, toate aceste acțiuni generând cheltuieli din partea statului, care în mod normal ar urma de a fi recuperate, constituind suma de 1680 lei pentru efectuarea raportului de expertiză nr.34/12/1-R-3038 din 09.07.2018.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019, apelul declarat de procurorul Railean Ludmila a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței primei instanțe fără modificări.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Colegiul penal a constatat că probele anexate la dosar și documentele, coroborează cu întreaga sistemă de probe analizată și demonstrează cu certitudine că Feizrahmanov Andrian, a comis infracțiunea imputată lui și că acțiunile lui au fost corect calificate de către instanța de fond în baza art.217 alin.(4), lit. b) Cod penal, după indicii: *procurarea și păstrarea drogurilor, săvârșite în proporții deosebit de mari și fără scop de înstrăinare.*

Totodată, potrivit materialelor cauzei, Feizrahmanov Andrian, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (f. d. 61), cauza fiind examinată în instanța de fond în procedură

simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul penal a considerat că instanța de judecată a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului Feizrahmanov Andrian, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, de personalitatea dânsului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, de persoana inculpatului - că este fără antecedente penale, de comportamentul acestuia de până la comiterea infracțiunii și după aceea.

Din cele reținute poate fi trasă concluzia că inculpatul Feizrahmanov Andrian a recunoscut vina, cauza în instanța de fond a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, regretă cele săvârșite și se căiește sincer.

Astfel, Colegiul penal a conchis că în cauza dată suntem în prezența multiplelor circumstanțe atenuante și în lipsa oricăror circumstanțe agravante: recunoașterea vinei și căința sinceră, acordul de a fi examinată cauza în baza probelor de la urmărirea penală cu recunoașterea necondiționată a vinei, iar infracțiunea comisă de către dânsul se atribuie la categoria infracțiunilor grave.

Astfel, Colegiul penal a conchis că instanța de fond corect a aplicat față de Feizrahmanov Andrian pedeapsa închisorii, iar în temeiul art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei aplicate inculpatului stabilindu-i un anumit termen de probă.

Privitor la solicitarea procurorului de încasare de la Feizrahmanov Andrian, în beneficiul statului, a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică în mărime de 1680 lei, Colegiul penal a reiterat că, potrivit art.229 alin.(1), (2) și (3) Cod de procedură penală cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Potrivit alin.(3) a aceleiași norme cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Aliniatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să

suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Astfel, alocarea de stat se efectuează doar în conformitate cu art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, care prevede că, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sînt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

În speță, de către organul de urmărire penală nu a fost dispusă efectuarea unei expertize, dar a unui raport de constatare tehnico-științifică, de aceea Colegiul penal, a considerat justificat de a respinge solicitarea procurorului cu privire la încasarea de la Feizrahmanov Andrian, în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică în mărime de 1680 lei.

Mai mult ca atât, partea acuzării, în cadrul instanței de fond, dezbaterile judiciare nici n-a solicitat de a încasa cheltuielile din contul lui Feizrahmanov Andrian în beneficiul statului, legate de efectuarea constatării tehnico-științifice în sumă de 1680 lei (f. d. 65).

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar în termen la data de 14 martie 2019 de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care indicînd temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor judiciare – temei prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- la examinarea prezentei cauze, instanța de apel a respins apelul procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 1680 lei din contul inculpatului pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică în beneficiul statului;

- recurentul a menționat că soluția instanței de apel prin care a fost respinsă cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată, contravine normelor procesual penale în vigoare;

- astfel, potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală „cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal”;

- potrivit alin. (3) a aceleiași norme „cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate”. Aliniatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces. Totodată legislatorul a expus suficient de clar în art.

229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat;

- prin urmare în situația când art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare soluția instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, or procurorul a făcut dovada cheltuielilor suportate de stat la efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/l-R-3038 din 09.07.2018, aceasta constituind 1680 lei;

- subsidiar celor invocate supra, acuzarea remarcă că efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat;

- mai mult, prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr.40-47/108 din 09.02.2018), alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat - prin ce se atestă intenția legiuitorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului.

6. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

În sensul art.427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă a fost corect aplicată legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Recursul declarat de procuror este întemeiat în baza pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, invocând următoarele cazuri de casare incidente, în opinia acestuia, în prezenta cauză și anume: hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Colegiul penal lărgit constată din recursul declarat, că recurentul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite, invocând dezacordul cu soluția instanței de apel prin care a menținut sentința în partea soluționării chestiunii privind cheltuielile judiciare.

Astfel, procurorul contestă decizia instanței de apel din considerentul că, în

opinia sa, instanțele de judecată eronat nu au dispus încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în cuantum de 1680 lei, suportate de stat pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/1-R-3038 din 09.07.2018.

Verificând actele cauzei, în raport cu motivele invocate, instanța de recurs ordinar consemnează că cele avansate de recurent nu și-au găsit confirmarea, iar soluția adoptată pe marginea acestei spețe de către instanța de fond care a fost menținută de către instanța de apel, în partea respingerii solicitării procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare, suportate la caz pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică, este legală și întemeiată.

Colegiul penal lărgit consideră nefondată revendicarea procurorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, privitor la neîncasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică, dat fiind că, în dispoziția art.143 alin.(1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

În situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, nu din contul inculpatului, după cum pretinde recurentul. O atare prevedere legală se conține în dispoziția art.75 alin.(3) din Legea nr.68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, unde este stipulat că, **în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat**, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală.

Din actele cauzei, se constată că, raportul de constatare tehnico-științifică nr.34/12/1-R-3038 din 09.07.2018 (f. d. 14-16) a fost ordonat de către organul de urmărire penală pentru constatarea faptului dacă masa vegetală uscată și mărunțită de culoare galbenă-verde, ridicată la 28.06.2018, de la cet. Feizrahmanov Andrian conține careva substanțe sau urme de substanțe stupefiante sau psihotrope și dacă da, de care anume și care este cantitatea totală a acesteia. Acestea sunt acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care au fost puse în sarcina părții acuzării.

În asemenea situație, instanțele de fond corect au statuat că, plata pentru efectuarea acestor acțiuni procesuale, nu urmează a fi încasată din contul inculpatului, întrucât atât normele procesual-penale relevante cauzei, cuprinse în art.art.227, 229, precum și cele din Legea specială nr.68/2016 specificată mai sus, stabilesc că responsabili pentru achitarea plăților încasate de la stat în folosul organelor abilitate cu efectuarea expertizelor judiciare, **sunt ordonatorii unor atare acțiuni procesuale.**

Așadar, Colegiul penal lărgit atestă, că instanța de apel a reținut, că aceste cheltuieli sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze și faptul că, în recurs procurorul nu a invocat absolut nici un argument, care să combată soluțiile anterioare, prin care s-a respins solicitarea de a dispune încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, recurentul limitându-se doar la referirea la art.art.227-229 Cod de procedură penală, cu mențiunea că *...plata cheltuielilor se suportă de condamnat.*

Reieșind din faptul că acuzarea nu și-a argumentat solicitarea sa în recursul declarat, Colegiul penal lărgit ajunge la convingerea că, recursul declarat de către procuror în prezenta speță, este neîntemeiat.

Având ca reper cele menționate, Colegiul conchide că, în cauza dată nu și-a găsit confirmarea temeiul de recurs la care face referire recurentul și nu sunt motive de a interveni în soluțiile adoptate de către instanțele de fond, deoarece a fost soluționată corect chestiunea cu privire la cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică în prezenta cauză. Din considerentele enunțate supra, instanța de recurs concluzionează că, recursul declarat de către procuror în prezenta speță, este neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Feizrahmanov Andrian Serghei**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **11 iulie 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorilor Timofti Vladimir și Cobzac Elena

Conform art.339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală în cauza penală privindu-l pe *Feizrahmanov Andrian Serghei*

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 iunie 2019 a fost respins, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019 în cauza penală în privința lui *Feizrahmanov Andrian* cu menținerea hotărârii contestate.

Am semnat cu respect decizia, dar, cu privire la soluția adoptată, exprimăm dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece considerăm că recursul ordinar urma a fi admis, cu casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019, în partea neîncasării cheltuielilor judiciare cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte.

Se reține, că autorul recursului, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită, casarea deciziei în partea neîncasării cheltuielilor de judecată de la inculpat în beneficiul statului, pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/1-R-3038 din 09.07.2018 în sumă de 1680 lei cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, invocând, că decizia adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar concluzia privind neîncasarea cheltuielilor de judecată de la inculpat în beneficiul statului este neargumentată, în prezenta speță fiind aplicabile prevederile art.art.227 alin.(1) (2) pct.5), 229 Cod de procedură penală, care stipulează că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat, iar instanțele de fond eronat au interpretat prevederile legale care reglementează încasarea cheltuielilor de judecată.

Analizând argumentele recurentului, în raport cu soluția adoptată, constatăm, că soluția instanței de apel privind neîncasarea cheltuielilor de judecată de la inculpat, este motivată contradictoriu, fiind interpretată eronat legea aplicabilă la caz.

Se reține, că prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 15 noiembrie 2018, Feizrahmanov Andrian, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217 alin.(4), lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la 3 (trei) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația substanțelor narcotice, inclusiv domeniul farmaceutic pe un termen de 3 (trei) ani, și conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare, aplicate lui Feizrahmanov Andrian, s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019, apelul declarat de procurorul Railean Ludmila a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței primei instanțe fără modificări. Solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1680 lei, a fost respinsă.

Instanța de apel și-a motivat soluția privind respingerea cerințelor procurorului de încasare a cheltuielilor de judecată suportate de stat pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/l-R-3038 din 09.07.2018, bazându-se pe prevederile art.142 alin. (2), 227 Cod procedură penală, considerînd, că cheltuielile pentru efectuarea expertizelor nu pot fi încasate de la inculpat, or, legea prevede, că acestea sunt puse pe seama statului, deoarece au fost ordonate de organul de urmărire penală în vederea constatării vinovăției inculpatului, concluzii, care după părerea noastră este una eronată.

Astfel, Curtea de apel a constatat, că art.229 Cod procedură penală, invocat în apel de acuzare nu este aplicabil cheltuielilor solicitate de acuzatorul de stat, cheltuielile pentru executarea expertizelor, fiind ordonate de organul de urmărire penală în vederea constatării vinovăției inculpatului, sunt suportate din contul bugetului de stat și nu pot fi puse pe seama inculpatului.

Potrivit normelor procesuale, în vigoare, ale Republicii Moldova cheltuielile judiciare în procesul penal reprezintă cheltuielile apărute în cadrul procesului penal necesare pentru efectuarea actelor de procedură, administrarea probelor, conservarea mijloacelor materiale de probă, asistența juridică garantată de stat, precum și orice alte cheltuieli prevăzute de art. 227 Cod de procedură penală.

Temeiul suportării cheltuielilor judiciare de către inculpat își are izvorul în activitatea sa infracțională. În cadrul unui proces penal, statul este titularul acțiunii penale, fiind primul interesat în tragerea la răspundere penală a celor care au încălcat legea penală. Astfel, involuntar acesta suportă cheltuieli considerabile pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Totodată se menționează că cheltuielile judiciare pot fi recuperate de la inculpat, conform prevederilor art. 229 Cod de procedură penală, după finalizarea procedurii de examinare judiciară. În cadrul procesului penal, inculpatul aflat în culpă infracțională poate fi obligat să suporte în principal și integral cheltuielile de judecare, deoarece a săvârșit o infracțiune ce a declanșat un proces de judecată.

Astfel, în caz de condamnare, întrucât s-a stabilit vinovăția inculpatului, ultimul poate fi obligat de a plăti toate cheltuielile efectuate de către stat de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare, *cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci cînd aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.*

Analiza cadrului normativ internațional, dar și a practicilor internaționale a stabilit că în esență, justiție gratuită nu există. Costurile pentru justiție diferă de

la o țară la alta, plătitori fiind atât părțile procesului judiciar, cât și statul, însă în proporții diferite, de la țară la țară.

Apriori, cheltuielile pentru realizarea procedurilor penale sunt efectuate din contul bugetului de stat.

Reprezentanții autorităților care realizează procedurile penale, în vederea recuperării cheltuielilor efectuate urmează să stabilească și să înregistreze cu exactitate toate acțiunile efectuate pentru a putea ulterior să le solicite a fi recuperate, fie în etapa de pregătire a dosarului pentru a fi înaintat spre examinare în instanța de judecată, fie nemijlocit în instanța de judecată, ce la caz a fost realizat de către procuror.

Obligația suportării cheltuielilor judiciare de către inculpat nu decurge din culpa procesuală, el neavând inițiativa declanșării procesului penal, dar este consecința directă a săvârșirii unei infracțiuni pentru care este tras la răspundere de către stat. În cazul în care inculpatul a fost scos de sub urmărire penală în cursul urmăririi penale, sau a fost achitat în cursul judecării, și s-au efectuat aceste două etape ale procesului penal, culpa procesuală revine autorității procesuale, statului revenind obligația de a suporta cheltuielile judiciare.

Din materialele cauzei rezultă, că raportul de constatare tehnico-științifică nr.34/12/1-R-3038 din 09.07.2018, a fost ordonat și efectuat în cadrul procesului penal, fiind achitate din sumele alocate de stat, astfel, pînă la recunoașterea inculpatului vinovat de comiterea infracțiunii cheltuielile au fost avansate de stat, cheltuieli, care după condamnarea acestuia pot fi recuperate de la condamnat.

Or, instanța de apel eronat a interpretat prevederile normelor procedurale și n-au ținut cont de dispozițiile:

- art. 227 alin. (1), (2) pct. 5) Cod de procedură penală, care stipulează că cheltuieli judiciare sînt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală (care includ și expertizele judiciare);

- art.229 alin.(1) Cod de procedură penală care prevede că, cheltuielile judiciare **sînt suportate de condamnat** sau sînt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci cînd aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Deci, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, constatăm că, această instanță a dispus de a respinge solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 1680 lei, cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică, inculpatul fiind eliberat total de la plata acestora, eronat motivîndu-și soluția, cu faptul că raportul a fost ordonat de către organul de urmărire penală și ele nu pot fi puse pe seama inculpatului, fără a face careva referire la faptul dacă condamnatul nu dispune

de mijloacele necesare, în conformitate cu prevederile art.229 alin.(2) Cod de procedură penală. Or, la caz inculpatul n-a invocat careva circumstanțe ce ar condiționa trecerea cheltuielilor judiciare suportate de stat în contul statului, fiind trecută plata cheltuielilor judiciare în contul statului arbitrar, fără a se ține cont și de modificările efectuate în art. 143 Cod de procedură penală, fiind abrogat alin. (2) al acestui articol prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018.

Din considerentele expuse, statuăm, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în recurs și prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar, în speța dată.

Pentru aceste motive am optat pentru admiterea recursului ordinar, cu casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2019, în partea neîncasării cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte.

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena